

فعالان سیاسی بیان کردند.

تاکید بر حمایت از راهبردهای سید محمد خاتمی
اغلب فعالان سیاسی اصلاح طلب، در یک برداشت از سخنان خاتمی با هم اشتراک نظر داشتند و آن هم این بود که روی سخنان خاتمی اگرچه گروه‌های اصلاح طلب است اما توجه به خطر و گستره نفوذ جریان‌های افراطی از اهمیت بسیاری در سخنان او برخوردار است.

سید محمد خاتمی در دیدار هفته گذشته خود با دانشجویان اصلاح طلب مثل همیشه مهم‌ترین قسمت حرف‌هایش را به لحظات پایانی دیدار موکول کرد. پدر معنوی جریان اصلاحات این بار به طور صریح انتخابات مجلس آینده و نقش اصلاح طلبان در آن را مورد اشاره قرار داد. در حالی که پیشتر چنین ورود مستقیمی به این موضوع نداشت. او که اغلب اوقات، سخنانش توصیه‌گونه است، این بار، راهبردها و هشدارهایی را مطرح کرد که می‌تواند «ستاره راهنما»ی فعالیت سیاسی و برنامه‌ریزی اصلاح طلبان باشد. رئیس «بنیاد باران» با بیان اینکه «هر جریانی ممکن است اشتباهاتی داشته باشد و ما منکر اشتباهات خود نیستیم»، تأکید کرده است: «با همه معتدل‌ها گفت‌وگو می‌کنیم و امید است گروه‌های اصلاح طلب، اعتدالگرا و عقلای متعلق به هر جناح و گرایشی بتوانند مجلسی آرام و معتدل به وجود بیاورند.»

رئیس‌جمهور پیشین ایران افزوده است: «اصلاحات باید رویکردش رو به مردم باشد و کمک کند بدبینی‌های احتمالی که نظام نسبت به این جریان پیدا کرده، حذف شود. اگر چنین نشود، نتیجه‌ای جز واگذاری عرصه به تدریج‌های مسوولیت‌ناپذیر جامعه حاصل نخواهد شد.» خاتمی همچنین سخنان خود را با این جملات به پایان برده که «مجلس نباید در انحصار گروهی تندرو و انحصار طلب باشد و امید است گروه‌های اصلاح طلب، اعتدالگرا و عقلای متعلق به هر جناح و گرایشی بتوانند مجلسی آرام و معتدل به وجود بیاورند.»

اغلب فعالان سیاسی اصلاح طلب، در یک برداشت از سخنان خاتمی با هم اشتراک نظر داشتند و آن هم این بود که روی سخنان خاتمی اگرچه گروه‌های اصلاح طلب است اما توجه به خطر و گستره نفوذ جریان‌های افراطی از اهمیت بسیاری در سخنان او برخوردار است. به باور آنها سخنان خاتمی هشدار است تا همگان خطرات این گروه افراطی را بیشتر درک کنند و مانع از مانور بیشتر آنها شوند. به باور این فعالان سیاسی با میداننداری عقلای اصولگرا و اصلاح طلب، می‌توان دایره نفوذ افراطیون را کاهش

داد؛ نکته‌ای که خاتمی دقیقاً به آن اشاره کرده بود.

رسول منتجب‌نیا، قائم‌مقام حزب «اعتماد ملی» در گفت‌وگو با «شرق» دقیقاً همین موضوع را مورد اشاره قرار داده و از توطئه جریان افراطی برای جذب رای اصولگرایان سخن می‌گوید: «ما در شرایطی هستیم که یک گروه تندرو علاوه بر اینکه خود رویکرد افراطی‌گری دارند تلاش می‌کنند سایر اصولگرایان را نیز تحت‌تأثیر نظرات خود قرار دهند. از همین‌رو فشار فراوانی وارد می‌کنند تا آنها را به مسیر خود بکشانند.»

منتجب‌نیا اضافه می‌کند: «موضوع این است که بدنه نظام و مسوولان رده‌بالای آن با قاطبه اصلاح‌طلبان مشکلی ندارند به‌خصوص با نیروهایی که همیشه در چارچوب مصالح و منافع ملی رفتار کرده‌اند. اما این گروه افراطی در تلاش است تا چهره ساختارشکنی از اصلاح‌طلبان - هم در ذهنیت جامعه و هم در ذهن مسوولان بلندپایه - ایجاد کند و نگذارد وحدتی بین دوستداران نظام ایجاد شود. این گروه افراطی در رسانه‌های خود تلاش می‌کنند تا ضعف‌های اصلاح‌طلبان در گذشته را بزرگ‌نمایی و سیاه‌نمایی کرده و از این راه اصلاح‌طلبان را به‌عنوان یک خطر بالقوه قلمداد کنند.» او معتقد است: «اصلاح‌طلبان باید تلاش کنند تا این نقشه را نقش‌برآب کرده و ذهنیت‌ها نسبت به جریان اصلاح‌طلب را تغییر دهند. برای این منظور هم باید رفت‌وآمدها و حضور در جلسات و مجامع مختلف سیاسی را بیشتر کرده و در اظهارنظرها و برخوردها، روحیه تعادل و اعتمادی که بر کل جریان اصلاح‌طلب حاکم بوده را پررنگ‌تر و شفاف‌تر بیان کنند.»

منتجب‌نیا درباره سخنان سیدمحمد خاتمی درباره مجلس نیز می‌گوید: «نه‌تنها مجلس باید در دست عقلا باشد بلکه همه امور مهم باید در دست افراد خردورز باشد که توجه آنها به مصالح ملی است و نه منافع شخصی. من چندسال گذشته هم گفته بودم که راه برون‌رفت از بحران‌ها واگذاری مسوولیت‌های کلیدی و تصمیمات کلان به افراد معتدل است.»

قائم‌مقام «اعتماد ملی» می‌افزاید: «بسیاری از مشکلات و رفتارها به دلیل حضور همین اقلیت افراطی در مجلس است. افرادی که تعدادشان کم و صدایشان بلند است. همین عده قلیل در حال ضربه زدن به کلیت نظام هستند. اینجا است که اعتدال‌گرایان و عقلای دو جناح باید دست در دست هم داده و در عین رقابتی که با یکدیگر دارند مانع از ورود افراط‌گرایان به مجلس شوند.»

او به اصولگرایان توصیه می‌کند «در دام فریب‌های جریان افراطی نیفتند و فکر نکنند که تنها در صورت ائتلاف با افراطی‌ها می‌توانند پیروز شوند و در غیر این صورت از اصلاح‌طلبان شکست می‌خورند.» همچنین از اصلاح‌طلبان نیز می‌خواهد که «تلاش کنند فهرست خود را از افراد معتدل تشکیل بدهند.»

خطاهای ناچیز اصلاح‌طلبان در قیاس با رقبا

علی تاجرنیا، فعال سیاسی اصلاح‌طلب هم روی نکاتی مشابه منتجب‌نیا تأکید دارد. او به «شرق» می‌گوید: «مسئله باید بین جریان‌های سیاسی و نهادهای حاکم در مجموعه نظام اعتمادسازی صورت بگیرد. این الزاماً به‌منزله این نیست که در گذشته کوتاهی‌هایی از جانب اصلاح‌طلبان صورت گرفته است. هرچند هیچ جریانی از خطا مصون نیست اما خطاهای اصلاح‌طلبان در قبال جریان‌های دیگر سیاسی ناچیز است. اصولگرایان به مدت هشت سال از دولت‌های نهم و دهم حمایت کردند و نتیجه آن حمایت‌ها هم همین مشکلاتی است که امروز کشور با آن روبه‌روست.»

تاجرنیا ادامه می‌دهد: «اما بخشی از مسأله این است که اصلاح‌طلبان باید در شرایط فعلی بر مدار همراهی بیشتر و در نظر گرفتن ظرافت‌های حاکم بر جامعه ایرانی حرکت کرده و دقت کنند که برخی رفتارهای منتقدانه آنها ممکن است در بستر فرافکنی و تبلیغاتی دیگران قرار گرفته و مورد سوءاستفاده

قرار بگیرند.»

او در تشریح نظر خود می‌افزاید: «یکی از حساسیت‌هایی که باید از جانب اصلاح‌طلبان لحاظ شود، این است که معمولاً از کوچک‌ترین رفتار آنها تلقی مخالفت با نظام صورت می‌گیرد. از این رو اصلاح‌طلبان نباید اجازه دهند که هر فردی که عضو جریان اصلی اصلاحات نیست، به واسطه انتقادهای تند، خود را به این جریان وصل کرده و کار اصلاح‌طلبان را سخت کند. نکته دیگر اینکه اصلاح‌طلبان باید بتوانند ارتباط خود را با بدنه اجتماعی و مردم تقویت کنند و از این راه‌گذر علیه جریان تبلیغاتی موجود بر ضد خود مسلح شوند.»

این فعال سیاسی درباره سخنان رئیس‌جمهوری پیشین ایران درباره مجلس هم تأکید دارد: «حذف هر جریان سیاسی، از تشکیل مجلسی فراگیر جلوگیری خواهد کرد. با این حال اگر قرار باشد تعاملی صورت بگیرد، این تعامل باید در خود پارلمان صورت بگیرد. به نظر می‌رسد نظرات آقای خاتمی بیشتر هشدارگونه است. هشدار آقای خاتمی متوجه جریان اصلاح‌طلبی و البته اصولگرایی است تلاش خود را انجام داده و به مردم گوشزد کند برای جلوگیری از تکرار شرایط گذشته، نیازمند هوشمندی بیشتری هستند و دوم اینکه نهادهای دست‌اندرکار انتخابات نباید با اغماض، شرایط ویژه‌ای را برای این گروه‌های سیاسی تدارک ایجاد کنند.»

ضرورت توسعه ادبیات اصلاح‌طلبان

همچنین عبدالله ناصری از دیگر فعالان اصلاح‌طلب در گفت‌وگو با «شرق» درباره مکانیسم‌های اجرایی شدن سخنان خاتمی می‌گوید: «شخصاً معتقدم اصلاح‌طلبان در پنج سال اخیر همین مشی را دنبال کرده‌اند و تأکید آقای خاتمی هم بر مضاعف شدن همین مشی است. اصلاح‌طلبان در پنج سال گذشته به‌رغم تنگناها و محدودیت‌هایی که با آن روبه‌رو بوده‌اند، تعامل خود را با ارکان نظام اثبات کرده‌اند و اهتمام داشتند تا در داخل نظام گفت‌وگو کنند.» او در ادامه می‌افزاید: «اصلاح‌طلبان از یک سال پیش در شرایط حساسی هستند. همانطور که با پیروزی روحانی، قطار اجرایی کشور به ریل اصلی بازگشت، آنها در تلاش هستند تا در انتخابات مجلس هم با رویکردی متفاوت حوزه قانونگذاری را نیز به ریل اصلی بازگردانند.» ناصری معتقد است: «باید به سمتی حرکت کنیم که عناصر افراطی که آقای لاریجانی از آنها به‌عنوان استبداد اقلیت یاد می‌کند در مجلس آینده حضور نداشته باشند.»

او به اصلاح‌طلبان توصیه می‌کند «پارادایم درون‌نظامی» خود را روشن‌تر و با ادبیات مناسب تعقیب کنند. هرچند می‌افزاید: «اقلیت تدریجاً آنچنان قدرت رسانه‌ای‌ای دارد که نمی‌گذارد ادبیات تعاملی اصلاح‌طلبان چنان‌که باید شنیده شود، اما با وجود این محدودیت، اصلاح‌طلبان باید همچنان بر این نوع ادبیات تأکید کنند.» او در بخش دیگر سخنانش درباره آنچه موردنظر خاتمی درباره مجلس است هم می‌گوید: «دلخوری از آنچه آقای لاریجانی استبداد اقلیت می‌نامد آنقدر واقعی است که حتی عقلای مجلس تصمیم گرفتند تا مجلس را از این عناصر تدریجاً نجات دهند. دلیل این رویکرد هم این است که فضای اجتماعی این تدریجی را تحمل نمی‌کند. اقلیت افراطی شرایط یک زیست آرام را برای جامعه برنمی‌تابد و اکنون عقلای هردو جناح معتقدند بهتر است مجلسی روی کار باشد که بتواند تعامل بیشتری با دولت داشته باشد.»